

Una ressenya, una citació, per amor del meu CV...

Els éssers humans aspiren infinitament més a reconeixements simbòlics que no pas a la satisfacció dels sentits.

Tzvetan Todorov, *La vida en comú*
València, 3i4 (1996: 149)

... i qui diu per amor del meu CV, diu per amor de la nostra guingueta —o de la nostra gran empresa, tant és— editora.

La qüestió és sempre aconseguir, si no reconeixença, sí almenys ressò. Sí, com a mínim, notícia que el nostre producte intel·lectual ha transcendit més enllà de la cleda particular, fins a encertir-nos, si més no, que no tot ha estat un mer exercici d'onanisme estèril.

I bé, prou que és comprensible un tal pruija perquè el resultat —millor o pitjor— de l'aportació cultural de collita pròpia no caigui en sac foradat. Per la mateixa raó adduïda per Todorov i aquí citada a tall d'encapçalament: perquè ens cal comptar, d'una o altra manera, amb la receptivitat d'altri, baldament pugui ser de vegades aquesta en un sentit negatiu.

Però també perquè, en el temps de competitivitat que vivim i de necessitat de justificació permanent en l'àmbit sobretot acadèmic, esdevé imperatiu enarborar xifres d'allò que ara rep el nom d'"impacte": el constituït pel nombre de ressenyes i de citacions obtingudes per la publicació que fa al cas.

No importa que entre totes elles n'hi hagi de desaprovació o de directament refutadores: tot ha de ser reductible a dimensions quantitatives, numèricament mesurables. El que compta és que se'n parli, especialment per escrit; la valoració de conjunt i les conclusions corresponents esdevenen així cosa secundària.

Ve llavors, en conseqüència amb tot plegat, que la ressenya, aquest gènere humil però tanmateix útil, se sobreposa a la subestimació que tradicionalment l'ha acompanyada, i recobra a poc a poc nova vigència, encara que sovint ho sigui per imperatius burocràtico-acadèmics.

Per afermar-la de manera convincent i enriquidora, convé aleshores, primer, determinar què es ressenya, i, segon, com aquesta comesa es duu a terme.

O sigui, davant el repte plantejat per tal o tal altra obra objectable —sempre havent-ne fet la lectura pertinent— de si paga o no paga la pena de ressenyar-la, la qüestió és si se li aplica la màxima de brams d'ase no arriben al cel, o bé si, per contra, es té present que qui calla, atorga. No s'atorga?: doncs no es calla. Són en canvi més aviat brams d'ase?: doncs ni s'afiguren.

Si es decideix no callar, la dificultat està en aquest cas a defugir la temptació de la rebentada fàcil i a reeixir en l'esforçat mester de fonamentar degudament una crítica negativa.

Simètricament, però a la inversa, el desafiament a què cal fer front davant l'obra d'indubtable consistència és el de no incórrer en l'encensada, és a dir, en l'antònim de la rebentada. Cosa que significa prodigar l'elogi de manera no menys fonamentada —i, sobretot, moderada— que quan es tracta de raonar el blasme.

Entre l'un i l'altre extrem, i sempre des de la ponderació equànime a propòsit de tots dos, la gamma de grisos per part de les obres, i de matisos per part de les ressenyes que hom en faci, és àmplia i variada.

La bona ressenya és llavors la que informa explicant, interpreta argumentant, valora justificant. I que, en cas de poder ser, aporta compleció factual si l'obra ressenyada és d'estudi. I apunta suggeriment imaginatiu si és obra literària dita de creació.

ELS MARGES